

Каріна Олексенко

Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького (Мелітополь, Україна)

ПРОЕКТ ЯК ОСОБЛИВА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ КУЛЬТУРНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

В сучасних умовах соціально економічної трансформації в Україні постає питання щодо забезпечення дієвої державної проектної участі в сфері культури. Для реалізації ефективної культурної політики як на загальнонаціональному, так і на регіональному рівнях, необхідно, насамперед, вдосконалення механізмів державного управління проектами і програмами. Особливо актуальним питання щодо забезпечення державної підтримки проектної діяльності при реалізації проектів пов'язана з підвищенням ролі культури в соціально-економічних перетвореннях, переосмисленням культурної політики, її пріоритетів і засобів їх досягнення. Незважаючи на те, що дана проблематика знаходиться сьогодні в центрі уваги вітчизняних і зарубіжних вчених та фахівців, на теоретико-методологічному рівні аналіз специфіки проектної діяльності в сфері культури і визначення основних напрямків її ефективного застосування залишаються недостатньо дослідженими.

Проект як особлива форма організації культурної діяльності, що дозволяє залучати альтернативні ресурси, виробляти децентралізовані культурні дії, підтримувати партнерство державних структур і неурядових організацій, виступає ефективною сучасною моделлю управління в сфері культури. За допомогою проектно-орієнтованого підходу можна домогтися необхідного поєднання традиційних та інноваційних тенденції у культурі, зростання культурного різноманіття.

Сучасний етап державотворення в Україні відзначається євроінтеграційною спрямованістю та посиленням ролі й значення культури в її глобальному і локальному проявах.

У цей час зміна політичної та економічної парадигми істотно вплинула на соціокультурну ситуацію в Україні. Становлення демократичних основ культурного життя, перехід до ринкових відносин, децентралізація і поява нових суб'єктів діяльності в сфері культури ініціювали пошук інших концептуальних основ культурної політики. Саме в умовах формування конкурентного середовища соціокультурного простору і реальної багато суб'єктності в сфері культури, починається пошук нових форм і методів створення, збереження і розвитку культури, найбільш ефективних шляхів реалізації стратегічних цілей культурної політики та її механізмів, відхід від традиційної схеми розподілу ресурсів, виділення коштів ведеться переважно на конкурсній основі і під конкретні проекти.

Реальним кроком у напрямі реформування культурної політики нашої держави стала зустріч Віце-прем'єр-міністра України Кириленка В. А. з керівником програми ЄС–Східне Партнерство «Культура 2015–2018» Террі Санделом, під час якої сторони домовилися про співпрацю з питань практичної реалізації програми ЄС «Креативна Європа» й обговорили адаптацію європейського досвіду формування культурної політики та залучення можливостей європейських інституцій і програм під час здійснення реформ в Україні.

Таким чином, незважаючи на те, що за останні десять - п'ятнадцять років в Україні було реалізовано досить вагома кількість проектів соціокультурної спрямованості, проектна діяльність в сфері культури розвивається переважно стихійно, вона ще слабо осмислена як організаційно-управлінської форми. Управління проектами сьогодні активно доповнює уже існуючу форму управління організаціями і дає можливість суб'єктам культурної політики реалізовувати у процесі співпраці різноманітні творчі ідеї. Існування різноманітних форм діяльності державних і муніципальних організацій поряд з незалежними проектами здатне створити в Україні цивілізований ринок культурних благ і послуг.

Тенденція зміцнення демократичних основ і становлення правової держави, проведення ідей політичного і культурного плюралізму, перехід до ринкових відносин ініціювали пошук нових концептуальних підстав культурної політики.

Отже, проведений аналіз результатів наукового дослідження дає змогу констатувати те, що висунуті у результаті теоретичного аналізу гіпотези : «використання потенціалу культури в суспільному розвитку, реалізація ефективних концептуальних моделей сучасної культурної політики та проектних технологій дозволяють реалізувати культурні потреби, розширити цільову аудиторію, інтенсифікувати зворотний зв'язок із суб'єктами культурної політики, формувати інформаційно-комунікаційний культурний простір, підвищувати комплексну ефективність культурної діяльності та дозволить вирішити проблеми соціокультурної сфери в умовах соціально економічної трансформації в Україні».

У сучасній Україні особливістю управління сферою культури виступає децентралізація культурної діяльності, що створює передумови для появи нових підходів, одним з яких виступає проектно-орієнтований, який сприяє більш чіткому формулюванню цілей культурної діяльності, досягнення у ній балансу ефективності та доцільності, обґрунтування залучення ресурсів (кадрових, інформаційних, матеріально-технічних, фінансових), подолання витратного методу фінансування культури, покращення нею якості послуг, що надаються в культурній сфері, що в цілому стимулює креативність у пошуку нових рішень.

Таким чином, роль інноваційних проектних технологій, які використовуються у процесі реалізації проектів у сфері культури, полягає в тому, що проектна діяльність у сфері культури буде сприяти виявленню культурних потреб, розширенню цільової аудиторії, інтенсифікації зворотного зв'язку з суб'єктами культурної політики, формуванню інформаційно-комунікаційного культурного простору, що дозволяє підвищити комплексну ефективність культурної діяльності.

Література

1. Афанасьєва Л. Интеркультурность как успешная модель развития поликультурного городского сообщества / Л. В. Афанасьєва, Р.І. Олексенко // *Mokslas ir praktika: aktualijos ir perspektyvos*. – 2018. – С. 6-13.
2. Афанасьєва Л. Активні інтеркультурні практики як індикатор взаємодії культурних груп і спільнот поліетнічного міста / Л. В. Афанасьєва, Р.І. Олексенко // *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політолог. студії* – 2018.- Вип. 18. – С. 40 - 47.
3. Воронкова В.Г. Філософія гуманістичного менеджменту (соціальноантропологічні виміри). Монографія. / Воронкова Валентина Григорівна. – Запоріжжя: РВВ ЗДІА, 2008. – 254 с.
4. Воронкова В. Гуманізація освіти, науки, політики, влади, суспільства // *Філософія освіти*. – 2008. – №. 1-2 (7).
5. Молодиченко В. Свобода волі як підґрунтя морального вибору особистості / В.В. Молодиченко // *Філософські обрії*, 2010. – Вип. 23. – С. 174–186.